

seccionament. Sector 'porció de cercle entre dos radis' [Lab. 1840], ll. *sector, -oris*, 'el qui o el que talla'. *Segment* [Belv.; la pron. corrent és *səgmén*, a penes *sənmén*, com *AlcM*], ll. *segmentum* 'tallament, allò que s'ha tallat', i *CIMENT* terme de fusteria; *segmentar, -tació*.

Segmentar-se s'usa com a terme tècnic especial, de zoologia, parlant dels verms que es reproduïxen per simple fragmentació de llur cos; d'aquí l'ús d'aquest verb i de *segmentació* en fonètica per als fenòmens de desdoblament de fonemes (*e > se, nr > ndr* i anàlegs) sobre els quals escriví excel·lents capítols el meu mestre G. Millardet (en el llibre «Ét. de Dial. landaise: le développement des phonèmes additionnels» Tolosa 1910); *segmentari* *Bisecció, bisector, bisecar*; *bisegmentar*; *trisecció, triseccar, triseccor*. *Dissecar* [Belv.: = ll. *dissecare*], però cf. *SEC*; *dissecció, disseccador*; *dissecció* [Lacav.; anat., Belv.]. *Intersecció* [Belv.], pròpiament 'acció de tallar-se l'un a l'altre', *interseccar-se* [Lab.]. *Resecar, resecció Pro-sector. Subsecció*.

Insecte [S. XVII: Lacav. 1695], pres del ll. *insectum* pròpiament bestiola de cos tallat per sécs; no l'usava encara OPou com a cat.: «ALTRES ANIMALS QUI NO TENEN OSSOS NI CARN NI SANC: dihuen-se en llatí *insecta*, per les junctures que tenen», OPou (*ThPu*, 88).

CPT.: *Insecticida* [Lab. 1888: «que mata els insectes», Fontserè, *CiFiNat*, gloss.]; *insectivor* [1888; «que menja insectes», Fontserè].

Crec recordar que hi ha en cat. ant. algun cas molt rar de *segur* f. 'dextra', ll. *SECŪRIS* (només conservat pel cast. i port.); per a una interessant etimologia nova, asiàtico-mediterrània, d'aqueix mot llatí, esclau, irani etc., V. nota 2 a *SEGAR, DECH*.

CPT. de *segar*: *Segabosses* [DTo. 1670]. + *Segamà* ³⁵ Gandia («tot allò és *segamán*») «és una brossa que es fa en les terres incultes» (1963): deu resultar de soldament de la frase (*allò se*) *sega a mà. Segavi-segavà*, nom d'un joc entre dos infants, a Vinaròs (*AlcM*): deu venir de la combinació de quatre imperatius: *sega, vi!*, *sega, va!* (*vi* arcaic per *vme*, ll. *VENĪ*), entenen un moviment de va i ve, fet pels qui juguen, tal com amb el dall que va segant la bardissa en tots sentits.

Segaró, V. Sagaró Segarra: essent nom de lloc no es tracta ací d'aquest nom de comarca i els seus derivats; 'membre del boc', V. *cigala* (però és dubtós que sigui més que un calc del cast., usat per algun pastor) *Segat, V. segar Segatia, V. sagetia Segaubiar, segauvis, V. segovià Segavi, V. segar*

SEGELL, del ll. *SĪGĪLLUM* 'senyalet, marca', 'estatueteta', 'empremta d'un segell', 'segell' (en llatí, < *SIGY-IO-*, diminutiu arcaic de *SIGNUM*). □ 1.ª doc.: 1244.

«A major fermetat d'aquestes coses sobredites, posam nostres *segels*» en el pacte de treves entre el Bisbe d'Urgell i el Comte de Foix, a. 1244 (PPujol, *Doc. Vg. Urg*, 9.66). «4 translats *segelats* ab *segels*», doc. ross. de 1272 i altres de posteriors, en *InuLC*. «Prec-

vos que elegiscats abat, e de mi vos prenga pietat—. --- L'abat graí a tot lo capítol la misericòrdia que li avien feta, e reté lo *sagel*, e renuncià a l'abadia», Llull (*Blanq, NCl* II, 22.23). «Que hom *sagelés* ab *sagels* de motz bisbes ha tancadura», *VidesR*, f.º 76v2 (n. 93). «Libre tancat / e *sagellat* / ab set *sagells* / ---», JRoig (*Spill*, 10621). «Carta closa --- transfixa filo appposito ad nodum *sigillo*; lo *sagell*: *signum, sigillum*», OPou (*ThPu*, 183). El gros castellanisme *sello* s'havia generalitzat en el S. XIX, d'ençà de la imposició del segell de correus, no tant en els altres usos, i s'hi reaccionà amb èxit des de c. 1920.

La pronúncia seria *sejél* amb africada en cat. occid. segons *AlcM*, però *səžél* a les Illes com en cat. or. Però *setgell* deu haver estat menorquí. Des d'aquest sentit deu haver-hi passat a 'marca fonda que s'imprimeix a un objecte', car segons Febr-Card. és la tatxa o tatxadura del meló: «+ *setgell* de meló: cala, decentadura», acc. que ha passat per alt a *AlcM*; cf. cat. *tatxa* < fr. ant. *tache* 'marca, taca'. Cf. a *XEIXA*

DERIV.: *Segellar* [1272, i V. més, supra]; «que lo meu fill Jesús me encastràs e *segellàs* en la sua glòria divina», Llull, *Lt de Benedicta tu in mulieribus* 355. *Segellador* [S XIV, Lab.]; *segelladura; segellament. Contrasegell. Dessegellar. Ressegellar*.

DUPLICATS SAVIS: *Sigil* [-Ho, Belv.] 'secret'; *sigillós* [Lab.], id., que és bàrbar usar en el sentit de 'silenciós', mot amb el qual no té res a veure; *sigillosament* [Lab.]. *Sigillar* [DOrt.]; *sigillació* [DOrt.]; *sigillatiu*.

CPT.: *Sigillografia* [DOrt.]: «Sigillografia catalana» 1916, en 7 vols., per Ferran de Sagarra i de Siscar, savi i integral patriota, el nostre més gran sigil·lògraf, i cf. el seu article de la *Misc Fabra; sigil·lògraf; sigil·lògràfic*. Cf. *sixel* i (?) *assalejar*.

Seget, V. xanguet Segeta, V. sageta Segetia, V. sagetia Segí, seginar, V. sagí Seginet, V. assamar Segla, V. sèquia i segle Seglar, V. segle i sègol Seglatge, V. sèquia

SEGLE, descendent mig-savi del ll. *SAECŪLUM* 'generació', 'durada d'una generació', 'època', 'segle, centúria'. □ 1.ª doc.: *Homilies*.

L'acc. més corrent en cat. antic era 'el món', 'aquest món', per oposició a la supervivència de l'ànima, o a la vida cenobítica. «Tot quant om a ne quant diz ne fa en est *segle*, tot és vanitat», *Hom.*, 1v19. En tot *segle* sembla que s'usava com a locució ponderativa a la manera de les modernes 'res del món', 'fins al cel', 'mai de la vida', 'en sa vida no ---': 1 «En R. de C., e N G. B. --- entraren davant lo Sr. Apostoli --- ab lo bispe de València, que us n'è en contra, axí com pot en tot *segle*, e ls preicadors tots e ---», carta al Bisbe d'Urgell del seu enviat a Roma, c. 1251 (PPujol, *DocVgUrg*, 16.9). «Quant la princessa muler del príncep entès que son marit era pres --- per les gens del rey d'Aragó --- féu venir aquela --- sor de la reyna d'Aragó e --- agenolà s als seus peus e dix-li en plorant: —Bela amiga dolsa, ben veets vós que les aventures d'aquest *segle* són molt grans --- que en poca d'ora és hom